

Uchwała Nr154/2024
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 28 listopada 2024 r.

w sprawie opinii na temat projektu Rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie
sporządzania wykazów wydawnictw monografii naukowych oraz czasopism naukowych
i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych
z dnia 31 października 2024 r.

Opiniowany projekt rozporządzenia jest próbą zmodyfikowania sposobu sporządzania wykazów wydawnictw monografii i czasopism naukowych. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgadza się z potrzebą zmiany istniejących rozwiązań: świadczą o tym krytyczne głosy środowiska naukowego dotyczące obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 2018 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 349) oraz powstałych na jego podstawie list wydawnictw i czasopism. Rada podkreśla, że rzeczywistym sprawdzianem zaproponowanych w projekcie rozwiązań będzie to, czy przygotowana lista będzie dobrze odzwierciedlała wpływ wydawnictw i czasopism na rozwój wiedzy. Przedstawione poniżej komentarze oparte są o przewidywania wynikające z doświadczeń z dotychczas publikowanymi listami.

Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego wnosi następujące uwagi do projektu rozporządzenia.

1. Projekt utrzymuje uznaniowość decyzji Ministra Nauki, który „sporządza wykaz na podstawie projektu przekazanego przez KEN” w sposób nieskrępowany przepisami (§ 4, § 20). Taka uznaniowość w przeszłości prowadziła do nadużyć, dlatego Rada Główna postuluje aby Minister Nauki publikował wykaz sporządzony przez KEN.
2. Zaproponowanych jest 5 wskaźników wpływu (§ 10), względem których następuje osobna ocena czasopism. Natomiast cel lub kryterium końcowego wyboru jednego czy więcej wskaźnika jako przyjmowanego przez KEN dla danej dyscypliny pozostaje niezdefiniowany.
3. Rada Główna uważa, że nie należy włączać *Index Copernicus International* do listy międzynarodowych baz czasopism (§ 6 ust. 2).
4. Rada Główna zwraca uwagę, że wprowadzenie oceny „znaczenia [czasopisma] dla realizacji celów polityki naukowej państwa” (§ 11 ust. 2 i § 14 ust. 2) skutkuje niejasnością, czy chodzi o bardzo ogólne cele wskazane w dokumencie Polityka Naukowa Państwa, czy o cele każdorazowo wskazywane przez Ministra Nauki.
5. Zdaniem Rady Głównej możliwości arbitralnej (choć z wymaganym uzasadnieniem) zmiany przypisania punktów czasopismom aż o dwa progi punktowe (§ 11 ust. 4, § 17 ust. 1, § 18 ust. 2, § 22 ust. 6-8) jest zbyt radykalna i powinna być ograniczona do maksymalnie jednego progu. Możliwość podwyższenia progu powinna być wykluczona dla czasopism, którym podwyższono wartość centylową według § 11 ust. 2.
6. Rada bardzo krytycznie odnosi się do obecnego kształtu zapisu § 15. Dla etapu eksperckiego oceny czasopism wskazano 8 kryteriów z konkretną punktacją (§ 15 ust. 1). Spośród nich kryterium „upowszechnianie polskiej kultury” (§ 15.1, pkt. 7) ma sens

tylko w części dyscyplin, a w pozostałych (np. naukach ścisłych i przyrodniczych, inżynierijno-technicznych, medycznych, ale również w np. w psychologii) otwiera drogę do pozamerytorycznego oceniania czasopism, podważając zaufanie do przypisanej punktacji. Pozostałe kryteria takie jak ocena „poziomu merytorycznego publikowanych artykułów naukowych” czy „rozpoznawalność” są również dyskusyjne. Procedura oparta o zaproponowane kryteria może prowadzić do nierzetelnej i wysoce subiektywnej oceny. Warto również podkreślić, że do danej dyscypliny mogą zostać przypisane setki czasopism.

7. Rada Główna popiera przepisy penalizujące wydawnictwa i czasopisma stosujące działania mające na celu maksymalizację liczby publikacji kosztem jakości procesu oceny.

Analizując projekt rozporządzenia w szerszym kontekście ewaluacji działalności naukowej w Polsce Rada Główna zwraca uwagę, że stworzenie listy wydawnictw i czasopism która byłaby powszechnie akceptowana w środowisku naukowym, jest w praktyce nieosiągalne. Z tego względu należy rozważyć taką zmianę zasad przyszłej ewaluacji, która zmniejszy rolę listy wydawnictw i czasopism i w ten sposób złagodzi negatywne efekty niedoskonałości tworzonych i stosowanych list.

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

A rectangular stamp containing a handwritten signature in blue ink that reads "Marcin Pałys".

Prof. Marcin Pałys